

11. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии / М. В. Кларин. – Рига, 1995. – 275 с.
12. Максимов О. Педагогічна технологія: історико-методологічний аналіз / Олександр Максимов // Біологія і хімія в школі. – 2001. – №1. – С.7-12.
13. Общая методика обучения химии: Содерж. и методы обучения. Пособие для учителей / Цветков Л. А., Иванова Р. Г., Полосин В. С. и др.; Под ред. Л. А. Цветкова. – М.: Просвещение, 1981. – 224 с.
14. Освітні технології : навч.-метод. посібник/ О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2004. – 256 с.
15. Пак Мария. Основы дидактики химии : Учебное пособие / Мария Пак. – СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2004. – 307 с.
16. Попель П. П. Хімія: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / П. П. Попель, Л. С. Крикля. – К.: ВЦ «Академія», 2016. – 224 с.
17. Селько Г. К. Современные образовательные технологии. Учебное пособие / Г. К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 226 с.
18. Сурин Ю. В. Методика проведения проблемных опытов по химии: Развивающий эксперимент / Ю. В. Сурин. – М.: Школа-Пресс, 1998. – 144 с.
19. Чернобельская Г. М. Методика обучения химии в средней школе: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Г. М. Чернобельская. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 336 с.
20. Ярошенко О. Г. Педагогічна технологія як дидактична категорія / Ольга Ярошенко // Біологія і хімія в школі. – 2005. – №4. – С.14-17.

УДК 316

Бокун Наталія Серіївна*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*

САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В даній статті розглядається проблема самоідентифікації молодого покоління в контексті сучасного українського суспільства. На основі результатів особистого соціологічного дослідження зафіксовано характерні риси світогляду та самоідентифікації молодих людей в українських реаліях, а також вплив соціокультурного середовища на процес самоідентифікації.

Ключові слова: самоідентифікація, ідентичність, молоде покоління, світогляд, гендерна ідентичність, етнічна ідентичність, сучасне українське суспільство.

Актуальність даної теми обумовлюється трансформаційними змінами в Україні, які зумовили необхідність наукового осмислення проблем соціокультурної самоідентифікації особистості в умовах соціальних змін.

Сучасне українське суспільство перебуває в високоактивній стадії соціальних трансформацій. На формування ідентифікаційних переваг сучасних українців значною мірою вплинула радянська ідентичність, оскільки девальвація колишніх ідентифікаційних рамок породила феномен масового «пошуку ідентичності».

Сучасний соціокультурний контекст ідентифікаційних процесів детермінується низкою специфічних рис, серед яких найбільш значимими є: розпад радянського ідентифікаційного простору, реорганізація політичних і економічних структур, ускладнення соціально-стратифікаційної системи суспільства, розширення рамок соціальної взаємодії, наростання інформаційних потоків, культурне різноманіття, а також глибока модифікація нормативно-ціннісної системи і моделей соціальної, економічної, політичної поведінки.

Ці та інші фактори обумовлюють нестабільність і аморфність соціокультурного середовища, до якої сучасні українці змушені адаптуватися. У даних умовах самоідентифікація особистості набуває переважно адаптивний характер, що проявляється в структурі ідентифікаційної ієрархії і механізмах формування соціальної ідентичності і вимагає спеціального детального соціологічного аналізу. Ідентичність – це поняття, яке виражає унікальність та неповторність особистості, єдність реальної поведінки з прагненнями, переконаннями людини.

Мета дослідження – визначити характерні риси самоідентифікації молоді в сучасному українському суспільстві.

Самоідентифікація – процес ототожнення індивідом себе з іншою людиною, групою, зразком, що відбувається в ході соціалізації, за допомогою якого здобуваються норми, цінності, соціальні ролі, моральні якості представників тих соціальних груп, до яких належить або прагнути належати індивід[1].

Те, як ідентифікує себе людина залежить від її ставлення до світу, що оточує, до суспільних цінностей, традицій та настанов. Дуже суттєвим чинником формування ідентичності є ті джерела, з яких людина отримує інформацію про світ, що оточує[2].

Спостерігається деяке «суперництво» поміж «традиційними» та сучасними електронними джерелами інформації. Підлітки, напевно, розуміють анонімний та деякою мірою безвідповідальний характер інтернет-спілкування і не надають йому великої довіри. В той же час вплив періодичних друкованих видань на молодіжну аудиторію є мінімальним.

Більшість молодих людей налаштована індивідуалістично (принаймні на раціональному рівні), дещо самовпевнено та орієнтується на інноваційну діяльність, а також критично ставиться до суспільних настанов. Разом із тим, суттєвим фактором формування світогляду та самооцінки молоді є думка близького соціального оточення – батьків та друзів. Ця суперечлива ситуація свідчить про те, що жодна тенденція не реалізована повністю, і можливо, має наслідком деяку невизначеність ідентичності. Інтернет також входить до трійки найбільш значущих чинників формування світогляду молоді, але думка інших не має в даному випадку великого значення для молодого покоління. Цікавим показником інтеграції молоді до глобального інформаційного та культурного середовища є використання іншомовної (переважно англо-американської) лексики у побутових розмовах. В той час як громадянська самосвідомість молоді відрізняється амбівалентністю та навіть розгубленістю. Поняття батьківщини для більшості респондентів є більшою мірою географічним, чим політичним.

Ідентичність молодої людини залежить від змісту культурного середовища, що її оточує та привертає її увагу, викликає бажання відтворити певні зразки поведінки. Провідним мотивом інтересу молоді до культури є розваги.

Гендерна самоідентифікація молоді поєднує традиційні та сучасні риси. Більшість підтримує звичні соціально-рольові стосунки, але не виключається й можливість їх корегування та ситуативних змін. В цілому, ідентичність молодого покоління не є послідовним та системним явищем. Гендерна ідентифікація у контексті ставлення до соціальних ролей може бути охарактеризована як «традиційна», тобто така, що відповідає існуючим в Україні стереотипам.

Розвиток молодого українського суспільства залежить безпосередньо від інфраструктури та демографічної ситуації, проте незалежно від тієї кризи в якій зараз перебуває Україна можна спостерігати зацікавленість молоддю пошуками шляхів самореалізації та самоідентифікації на тлі соціуму. Для цього на території країни відкрито безліч організацій та установ приватної і державної власності (музеї, кінотеатри, спортивні клуби, театри, музичні школи, кінні клуби, художні галереї, обсерваторії, спортивні клуби, клуби рукоділля та вивчення іноземних мов, технологій), що мають велику кількість відвідувачів, а це говорить про те, що українська молодь все ж таки зацікавлена у всебічному розвитку [3].

Популяриції зараз набуває культурне прагнення молоді до українізації, повернення самотутніх традицій та давньої культури народу [4].

Характерними рисами світогляду та самоідентифікації молодих людей може бути визнано індивідуалізм, прагматизм, прагнення до незалежності, нехтування традиціями, але фактична залежність у судженнях від соціального оточення, космополітизм, глобалізм, контекстуальність думок та суджень. Саме через ці визначальні маршрути йде формування ідентичності сучасного підлітка [5]. Крім того необхідно відмітити, що з часом прояви та прагнення незалежності та самоідентифікації у підлітків тільки збільшується, що дає нам можливість думати про подальше становлення нового покоління, що матиме можливості

більшого впливу та розвитку, соціально-культурного «багажу», освіченості, а це безумовно впевнений крок у подальше світле майбутнє країни [6]. Результати дослідження можуть бути застосовані при подальшій науковій розробці проблеми.

Список використаних джерел:

1. Бабенко Н.Б. Соціологія вільного часу і дозвілля: Навчальний посібник//Надія Борисівна Бабенко. – К.: ДАКККіМ, 2005. – 245 с
2. Балакірева О.М. Трансформація ціннісних орієнтацій в українському суспільстві /О.М.Балакірева. // Український соціум. – №1.– 2002. – 150 с.
3. Злобіна О. Дозвілля молоді України та Росії активно переноситься в Інтернет-мережі/Олена Злобіна. – К., 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://2008.dif.org.ua/ua/analit/rkfej>
4. Малахов, В.С. Неудобства с ідентичністю [Текст] / Малахов В.С. // Вопросы философии. – 1998. – №2. – с.43 – 53.
5. Пелагеша, Н.Е. Українська національна ідентичність: шляхи європеїзації [Текст] / Н.Е. Пелагеша // Стратегічні пріоритети. – 2008. – №3(8). С. 63 – 64.
6. Салихов, Г. Проблема ідентичності в умовах глобалізації» [Текст] / Г.Г. Салихов // Век глобалізації. – Випуск №1 (7). – 2011. – С. 122 – 129.

УДК 316

Шевкошитна Анжела Олександрівна

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

КАР'ЄРИЗМ В СТРУКТУРІ ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

В даній статті розглядається питання щодо ставлення студентської молоді до кар'єризму. Надані висновки з проведеного особистого соціологічного дослідження згідно цієї проблеми. Встановлюються специфічні мотиваційні характеристики респондентів з високою виразністю кар'єризму. Визначається місце кар'єри в системі ціннісних орієнтацій студентської молоді. Значимість та уявлення молоді про кар'єризм.

Ключові слова: кар'єра, кар'єризм, структура життєвих стратегій, студентська молодь, кар'єрні орієнтації, кар'єрна стратегія.

Сучасна молодь як соціально-демографічна і соціокультурна група знаходиться в суперечливих відносинах з суспільством, одночасно будучи об'єктом соціального відтворення і носієм соціальних інновацій. Найактивнішою і адаптивною частиною молоді є студентство. Студентська молодь в цьому відношенні має особливу суспільну цінність. Студентство - це ресурс професійної еліти, фахівців і експертів, який в недалекому майбутньому поповнить управлінські кадри на адміністративному рівні. У процесі придбання наукових знань і професійних навичок у студентів виробляються певні життєві цілі, намічаються шляхи їх досягнення, ціннісні орієнтації, ґрунтуючись на яких студенти прогнозують своє майбутнє. Професійне самовизначення молоді людини, його інтеграція в сферу праці, а тим більше проектування професійної кар'єри і прагнення до успіху не розглядалися як важливі соціальні проблеми.

Особливості розвитку кар'єрних орієнтацій молоді як одного з провідних чинників успішної професійної кар'єри знайшли відображення в роботах російських (Л. Почебут, В.А. Чикер і ін.), українських (Л.М. Карамушка, Є.І. Бондарчук та ін.) та зарубіжних (Е. Шейн, Д. Холланд і ін.) авторів.

Так як кар'єризм являється невід'ємною частиною життєвих стратегій студентської молоді актуальними є праці таких дослідників як А.А. Деркач, С.Т. Джанерьян, А.К. Маркова, які вивчали уявлення про кар'єру, І.В. Афанасенко, Е.В. Данькова, Н.В. Самоукін – кар'єрна стратегія, С.В. Новиков, Д.А. Ткач – кар'єрне середовище, А.К. Маркова, С.В. Новиков, О.В. Фаллер – підходи ко кар'єризму, А. Маслоу, Е. Шостром- функції кар'єризму.

Мета дослідження – визначити відношення студентської молоді до кар'єризму; виявити мотивації кар'єризму.

В нинішніх умовах суспільству в цілому, а студентській молоді зокрема, досить важко адаптуватися в новому соціально-економічному просторі, знайти ту стратегію, яка гарантує